Pirmas Lietuvių Darbininkų Dienraštis
(First Lithuanian Workers' Daily)
Išeina Kasdien, Apart Sekmadienių

LAISVĖ

THE LITHUANIAN DAILY

IN TWO PARTS
PART ONE

No. 290 Telephone STagg 2-3878 Brooklyn, N. Y., Penktadienis, Gruodžio (Dec.) 7, 1934 Pavienio Numerio Kaina 3c. Metai XXIV, Dienraščio XVI

KRISLAI

Užmiršta Priešus.
Nauja Maskva.
Aviacijos Paroda.
30,000 Fašistų.
Kiek Žuvo Draugų?

Rašo D. M. ŠOLOMSKAS.

Tūlų draugų ir draugių politinis silpnumas, nepajėgimas suprasti organizacinių reikalų ir nesvietiškas užsispyrimas juos atveda prie didžiausių klaidų ir prasikaltimų. Jie, susipykę su kitais organizacijos draugais arba pakritikuoti, pabarti, reikalo esant, užmiršta klasinius priešus, užmiršta Rockefellerius ir Morganus, o savo draugus persistato priešais. Visą savo energiją sukoncentruoja pantapliniams pletkams, niekinimui ir keršijimui. Tankiai vaikščioja susisukę, arba pasipūtę, kol galų gale visiškai nusirita į priešų liogerį. Tūli pasitaiso; perdega, plačiau susipažįsta su darbininkų reikalais ir pakeičia žalingą nusistatymą, bet tūli taip ir žūva darbininkų judėjimui.

Maskvoje nuo 1931 metų iki dabar išbudavota vienas šeštadalis visų gyvennamių. Reiškia, išbudavota nauja Maskva greta senosios, jei imti atydon ir kitokius milžiniškus namus apart gyvennamių.

Paryžiuje yra orlaivininkystės paroda. Ten suvežta Francijos, Anglijos, Vokietijos, Italijos, Lenkijos ir kitų šalių orlaiviai ir jų modeliai. Yra ir Sovietų Sąjungos orlaiviai "Stal-2" ir kiti, yra ir gondola "SSSR—Nol" baliūno, kuris iškilo į orą apie 12 mylių ir pasiekė pasaulyje augščiausį rekordą. Didžiausias susidomėjimas lankytojų Sovietų Sąjungos sektoriuje.

Italijos fašistai į tą parodą atgabeno greičiausią savo "Fiat" orlaivį, kuris turi 2 motorus po 1,500 arklių jėgos ir padaro į valandą 709 kilometrus. Vokietijos fašistai atgabeno karinį mūšio "Junkers" orlaivį.

Buvęs Francijos aviacijos ministeris Pera Chut paskelbė parlamente, kad kiek jam yra žinoma, tai viename Paryžiuje fašistai jau turi 30,000 ginkluotų jėgų. Jis kaltino valdžią, kad ji nedaro jokių žingsnių fašistam išblaškyti. Francijoje fašistams kelią pastoja tik revoliucinių darbininkų bendras frontas.

Baisus kruvinas viešpatavančios klasės teroras pasaulyje. Raudonoji Pagelba skelbia, kad 1934 metais į pirmuosius 6 mėnesius sekamas skaičius darbininkų kovotojų žuvo:

Austrijoje 1,585 darbininkai užmušta, 5,309 sunkiai sužeista, 3,955 lengviau sužeista, 2,068 įmesta į kalėjimus. Prieš daybininkus buvo 333 teismai; 1,231 darbininkas bendrai nuteisti 2,917 metų kalėjimo.

Vokietijoje 567 užmušta, 25,074 sužeista, 30,320 areštuota. Buvo 909 politiniai teismai; 4,246 revoliuciniai darbininkai bendrai nuteisti 8,543 metam katorgos.

Japonija slepia savo terorą, bet kiek žinoma, buvo 3,987 areštai, 29 politiniai teismai; 79 darbininkai bendrai nuteisti 228 metam kalėjimo.

Ispanijoje vien pirm dabartinio sukilimo 60 darbininkų užmušta, 2332 sužeista, 3,536 areštuota; buvo 236 politiniai teismai, ir 1,296 darbininkai bendrai nuteisti 3,546 metam kalėjimo; 6 nužudyti pagal teismų sprendimą ir 301 ištremta į Afriką.

Baisus teroras ir 50-tyje kitų kapitalistinių šalių (be Mandžurijos ir Chinijos): 2,957 kovotojai užmušti, 24,770 sunkiai sužeisti, 20,624 kiek lengviau sukoliečyti, 118,739 areštuoti. Per tą laiką buvo 3,903 politinės bylos, kur teisė 14,077 darbininkus, kurie nuteisti bendrai 27,578 metam kalėjimo; 89 kovotojai įkalinti iki gyvos galvos ir 94 nužudyti.

Chinijoje ir Mandžurijoje per tą laiką 190,282 kovotojai nužudyti, 59,500 sužeisti ir 91,814 areštuoti. Bet teroras nesulaikys darbininkų nuo kovos.

BAISŪNIŠKAS TEISMAS PRIEŠ 4 LIETUVOS POLITINIUS KALINIUS

Smetonos Bijodami, Lietuvos Advokatai nei Vienas Neturi Drąsos Apgint Kaltinamuosius Kariškame Kauno Teisme

Tarptautinė Advokatų Sąjunga Zueriche, Sveicarijoje, gavo pranešimą, kad Kaune tuojau prasidės byla prieš Šokotą, Komodaitę, Levinaitę, ir Gordonaitę. Jie kaltinami, būk nužudę provokatorių, žvalgybininką Glikmaną. Kaltinimas prieš juos yra grynas išmislas ir suokalbis, kaip pasirodo iš pareiškimo vieno Smetonos valdininko, kuris rengia bylą prieš tuos politinius kalinius. Jis yra pasakęs: . .

"Mes žinome, jog šie kaltinamieji nepadarė tos žmogžudystės, bet mes juos teisiame kaipo Maskvos draugus."

Nors prieš juos nėra nei mažiausio įrodymo, bet fašistinis prokuroras reikalauja jiem mirties bausmės. Jie bus teisiami karo teisme; ir nei vienas Lietuvoj advokatas neapsiima ginti kaltinamųjų: taip advokatai yra išsigandę Smetonos.

Tarptautinė Advokatų Sąjunga mušė telegramą karinio teismo pirminin. Kaune ir teisdarystės ministeriui, reikalaudama tuojaus paliuosuot kaltinamuosius.

SMOGIKAI IR SPECIALIAI SARGYBINIAI NEATIDUODA HITLERIUI SAVO GINKLŲ

BERLYNAS.—Ištisi Hitlerio smogininkų ir jo sargybinių (Schutz Staffel) pulkai subruzdo prieš savo "vadą." Norima iš jų atimti ginklus, bet jie ginklų neatiduoda. Tūkstančiai moterų reikalauja, kad jų vyrai pasitrauktų iš visokių fašistinių organizacijų.

Vadinamieji "radikaliai," griežtesnieji fašistai susijaudinę, kad Hitleris išmetė iš Silezijos gubernatorystės Helmuth Brueckner, pataikaudamas katalikų kunigams. Auga susispyrimas tarp pačių fašistų vadų. Plačiausiai pasklido gandai, jog Hitleris 1935 m. sausyje darys naują kruviną fašistų eilių apvalymą, panašiai kaip š.m. vasarą, birželio 30 d. Jis tik laukiąs, kol praeis Saar krašte balsavimai.

Paskutiniu laiku minia sukėlė didžiausią lermą prieš Dr. Goebbels, Hitlerio propagandos ministerį masiniame susirinkime; neleido jam kalbėti ir nurėkė jį nuo pagrindų. Valdžia jau visai nebeduoda pasportų į užsienį norintiems išvažiuoti tiems fašistams, kurie kame nors nesutinka su Hitleriu. Jie esą laikomi kruvinam valymui.

LIETUVOS ŽINIOS

Glikmano Nužudymo Byla Perduota Kariuomenės Teismui

Praėjusių velykų išvakarėse Kaune, Gardino g-vėj buvo nužudytas žvalgybininkas Glikmanas. Įtarta, būk jį nužudę komunistai politiniais sumetimais.

Šioj byloj tardymas jau baigtas ir byla perduota prokuratūrai.

Kaltinamaisiais patraukti: Jositas Šochatas, R. Levinaitė, mokytoja J. Komodaitė ir Gordonaitė.

Jiem gręsia mirties bausmė, nors prieš juos ir nėra įrodymų tame darbe.

Išdykėlis Vos Nepadarė Traukinio Katastrofos

Tarp Viduklės ir Nemakščių gelžkelio stočių buvo pamestas ant gelž. bėgių 96 svarų akmuo. Ėjo greitasis traukinys, bet jis laimingai per akmenį peršoko. Žinovų nuomone, del to akmens galėjo įvykti baisi katastrofa. Išaiškinta, kad tą akmenį ant bėgių užrito 16 metų amž. jaunuolis Jonas Vaičys.

J. Vaičys yra patrauktas kaltinamuoju ir Kauno apyg. teismo prokuratūra jo byloj jau surašė kaltinamąjį aktą.

Geležinkelių valdyba Vaičiui patiekė 200 lt. civil. ieškinį.

Didelis Darbininkų Išnaudojimas

"Kuršėnų dvaro (Šiaulių apskr.) savininkas Gruževskis J. jau kelintas mėnuo neišmoka darbininkams algų. Samdiniai gyvena pusbadžiai, apiplyšę, užguiti bučiuoja dvarininkui rankas. Ordinarija darbininkams neatiduota net už 1932 metus. Paprašius ją atiduoti, dvarininkas varo lauk."

627 Žydai Deportuoti iš "Savo" Žemės Palestinos

LONDON.—Anglijos vyriausybė šiemet deportavo 627 žydus, kurie buvo nuplaukę į Palestiną; sako, negalima visų važiuojančių suleisti į tą kraštą. Anglijos imperialistai, po pasaulinio karo paimdami Palestiną savo globon, žadėjo atsteigti ten žydams "tėvynę", o dabar atvažiuojančius žydus veja laukan.

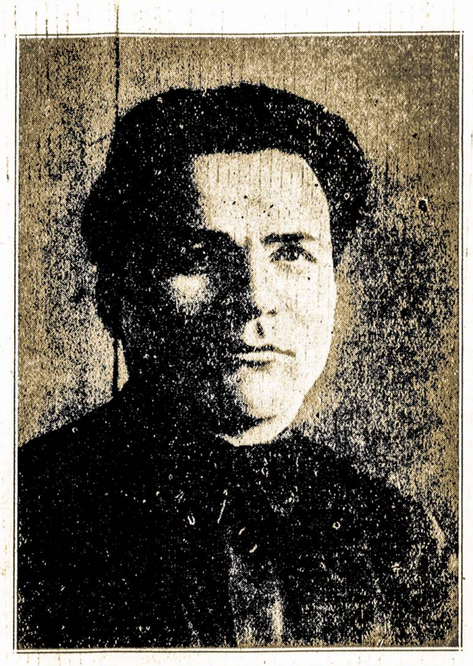

Drg. Kirovas, kurį šiomis dienomis Leningrade nužudė baltagvardiečiai. Jo pelenai tapo atgabenti į Maskvą ir palaidoti Kremliaus sienoj.

Sovietuose Sušaudė 66-šis Teroristus

MASKVA. — Apskričių teismai Leningrade ir Maskvoj nusmerkė sušaudyt 66 baltagvardiečius caristus, kurie darė suokalbius žudyt Sovietų valdininkus. Kaltininkai tuojau sušaudyti. Teismuose nebuvo kaltinančiųjų prokurorų iš valdžios pusės; neleista ir kaltininkams turėti advokatų; bet jiem buvo duota 24 valandos patiems prisiruošt apsigint. Dauguma sušaudytų baltagvardiečių buvo slapta atvykę iš Latvijos, Lenkijos bei Finijos.

Paskutiniais pranešimais, bent pusė miliono darbininkų ir valstiečių aplankė pašarvotą kūną drg. S. M. Kirovo, kurį nušovė kontr-revoliucinis nenaudėlis Leonidas Nikolajevas. Žmogžudys dar tebėra tardomas.

Amerikos ir Anglijos Ginklai Vokietijai

WASHINGTON. — Senatinėje ginklų biznio tyrinėjimo komisijoje paaiškėjo, jog Vokietija buvo ginkluojama Amerikos, Anglijos ir Francijos ginklais, nepaisant, kad Versalės/ sutartis uždraudė Vokiečiams taip ginkluotis. Iš Amerikos ginklus ir amuniciją Vokietijai gabeno ypač du Pontų kompanija; iš Francijos Vokiečiams ginklus siuntė Schneiderio kompanija, o iš Anglijos Vickers and Armstrong ir Nobel ginklų fabrikantai.

Neranda Trijų Lakūnų

HONOLULU. — Nors 34 lėktuvai ir 23 laivai jieško, bet nesuranda jokių ženklų trijų australiečių lakūnų, kurie iš Californijos skrisdami į Australiją nukrito į Didįjį vadenyną.

Draugo Kirovo Kūną Aplankė Tūkstančiai

MASKVA. — Atgabenus nušautą drg. S. M. Kirovo kūną iš Leningrado į Maskvą, jo grabą iš traukinio nešė gatvėmis drg. J. Stalinas, V. M. Molotovas, Kl. Vorošilovas ir kiti Sovietų Komunistų Partijos politinio biuro nariai. Drg. Kirovo kūnas buvo paguldytas Darbo Unijų Name, Piliorių Svetainėje. Jį ten aplankė šimtai tūkstančių darbininkų. Drg. Kirovą, kaip jau minėta, nušovė kapitalistų įrankis Nikolajev.

Gatvekarių Streikierius Šaudo Nuodu Bombomis

LOS ANGELES, Cal. — 2,000 gatvekarių streikuojančių darbininkų ir pritarėjų susirinko ant Broadway ir Eighth Sts. skersgatvio ir sustabdė judėjimą. Policija be jokio perspėjimo užpuolė susirinkusius, ėmė šaudyti nuodingų dujų bombomis ir daugelį aptroškino.

Komunistų Partijos sekcija išleido atsišaukimą į streiklaužius nepasiduoti monams majoro Shaw ir kitų 'tarpininkų", bet išvien, be jokių politinių bei religinių skirtumų, kovoti, kol streikas bus laimėtas.

Nepaisant Kukluksų, Negrai Demonstravo, Reikalaudami Paliuosuot Scottsboriečius

GLASSBORO, N. J. — Nežiūrint policijos ir kukluksų pasipriešinimo ir grąsinimų, virš 400 negrų darbininkų ir farmerių atlaikė energingą mitingą atvirame ore, reikalaudami paliuosuot devynis negrus Scottsboro jaunuolius.

VIENATINIS NRA TIKSLAS SAUGOTI KAPITALISTŲ PELNUS IR JŲ KAILĮ

Suvažiavę Fabrikantai Apdirbinėja Planus Įvest Fašizmą ir Išnaikint Darbo Unijas, Atimant Streiko Teisę

NEW YORK. — Į Amerikos pramonininkų suvažiavimą Waldorf-Astoria viešbutyje susirinko virš 1,000 svarbiausių šalies fabrikantų. Neoficialis Roosevelto politikos išreiškėjas, Raymond Moley savo prakalboj trečiadienį atvirai pareiškė, jog "pamatiniai Naujoji Dalyba įvesta tuo tikslu, kad išgelbėt kapitalizmą" ir jo pelnus.

Dr. Virgil Jordan, pirmininkas Nacionalės Pramoninkų Konferencijos Tarybos, savo kalboje pripažino, kad Roosevelto Naujoji Dalyba neikiek neatgaivina šalies pramonės; sako: "šiemet rudenį pramonės gamyba nelabai skyrėsi nuo 1933 arba 1932 m. rudens...nors dirbančiųjų skaičius didesnis, bet visas dirbamų valandų skaičius nelabai padaugėjo... Kas liečia ūkio atgijimą, jis faktinai stovi toj pačioj vietoj, kaip dveji metai atgal." Šiandien truputį daugiau darbininkų dirba tik todel, kad milžiniškam skaičiui darbininkų neleidžia dirbti pilno laiko, tai kiti gauna "progą."

Dr. Jordan ragino pramoninkus nepaisyt Washingtono patvarkymų, o imti reikalus į savo rankas: ir **"jeigu nebus taip griežtai padaryta bėgyje šešių artimiausių mėnesių,** tai paskui gali būti pervėlu." Čia jis turėjo galvoj smarkėjantį revoliucinį darbininkų judėjimą ir netiesioginiai pasiūlė už pusmečio įvesti fašizmą.

Nacionalio Fabrikantų Susivienijimo prezidentas C. L. Bardo savo kalboje pranešė, jog samdytojai yra apdirbę sumanymus šalies kongresui ir valstijų seimams, kad išleistų įstatymus, kuriais būtų apginta streiklaužių teisės. Tie įstatymai yra taikomi stačiai prieš darbo unijas.

Jau tik 10 Dienų iki "L" Vajaus Pabaigai

Vis dar toli esame nuo 1,000 naujų skaitytojų, o turime gauti 1,000.

Draugai! Kurie negavote nė vieno naujo skaitytojo šiame vajuje, dar turite laiko gauti. Prašome visų skaitytojų rūpintis, kad šiame vajuje gautume 1,000 naujų skaitytojų.

Drg. S. Reikauskas kietai laikosi pirmoje vietoje. O drg. A. J. Smitas sakosi atsilikęs todel, kad visą pereitą savaitę buvo užimtas vakarienės rengimo reikalais. Tačiaus drg. M. Dobinis sparčiai žengia pirmyn. Jis griežtai reikalauja vajų prailginti iki kalėdų ir tvirtina, jog pirma dovana tai būsianti jo. Ką mano senieji vajų veteranai: draugai Bokas ir Šimaitis—sunku įspėti. Bet kad jie dar gali šposą iškirsti augščiau jų stovintiems, tai visai nebūtų naujiena.

Šiandien vajus stovi sekamai:

	Punktai
S. Reikauskas, Shenandoah, Pa.	1085
A. J. Smith, Philadelphia, Pa.	1037
M. Dobinis, Newark, N. J.	647
P. Bokas, Waterbury, Conn.	606
ALDLD 11, 155 kp., Worcester	544
G. Shimaitis, Montello, Mass.	520
S. Penkauskas, Lawrence, Mass.	513
G. Krance, I. Katilis, Bridgewater	496
D. Galeckas, Philadelphia, Pa.	447
J. Weiss, Brooklyn, N. Y.	402
P. Zirgulis, Rochester, N. Y.	373
S. Puidokas, Rumford, Me.	354
A. Daukant, Toronto, Canada	349
C. K. Urban, Hudson, Mass.	306
O. Girnienė, Binghamton, N. Y.	266
A. Lipčius, Chester, Pa.	220
ALDLD 84 kp. (Bimba, Matačiunas), Paterson, N. J.	213
J. Vasiliauskas, Detroit, Mich.	206
ALDLD 4 Apskr.	204
V. Globich, Wilkes Barre, Pa.	182
Komp. Liet. Frak. Waterbury	174
A. Klimas, Hartford, Conn.	161
P. Buknys, Brooklyn, N. Y.	158
ALDLD 13 kp., Easton, Pa.	150
A. Žemaitis, Shenandoah, Pa.	147
A. Lideikienė, Great Neck, N. Y.	140
D. Krutis, Elizabeth, N. J.	128
ALDLD Pirm. Raj. Kom., Montreal, Canada	111
R. Mizara, Brooklyn, N. Y.	108
J. Grybas, J. Trečiokas, Norwood, Mass.	108
J. Barkus, Brooklyn, N. Y.	104
A. Jesmantas, Harrison, N. J.	100
J. Navalinskienė, Forest City, Pa.	96
A. Valinchus, Pittston, Pa.	83
A. Kučiauskaitė, Baltimore, Md.	82
A. Kazokytė, Brooklyn, N. Y.	75
ALDLD 149 kp.	74
E. Zitkienė, Hartford, Conn.	66
F. Pakalt, Brooklyn, N. Y.	66
A. Bimba, Brooklyn, N. Y.	66
E. Skleris, Cleveland, Ohio	66
J. Valatka, Haverhill, Mass.	64
Dr. J. J. Kaškiaučius, Newark	62
Geo. Stasiukaitis, Cliffside, N. J.	54
A. Barčius, So. Boston, Mass.	52
B. Plungis, Cleveland, Ohio	47
W. Brazal, Hartford, Conn.	44
J. J. Mockaitis, Bridgeport, Conn.	44
J. Julius, Moline, Ill.	44
J. Baltušis, Chicago, Ill.	44
J. Muškauskas, Wilkes Barre, Pa.	42
D. Slavinskienė, Rockord, Ill.	42
J. Bastis, Grand Rapids, Mich.	42
J. Jerome, S. Barre, Mass.	40
S. Sasna, Brooklyn, N. Y.	36
Baltrušaitienė, Brooklyn, N. Y.	36
Chas. Kwarren, Brooklyn, N. Y.	34
J. Balsys, Baltimore, Md.	33
P. Taras, Brooklyn, N. Y.	33
J. May, Hoboken, N. J.	31
Z. Koval, Woodhaven, N. Y.	26
J. Adams, Grand Rapids, Mich.	24
J. Piontka, Wilmerding, Pa.	22

3 Darbininkai Prirakinti Prie Stulpų už Išsigėrimą

PLAINSVILLE, Ky. — Trys darbininkai buvo įkalinti už pasigėrimą. Kadangi jie atsisakė kalėjime dirbti, tai juos išvedė į gatvę ir prirakino prie telefono stulpų del pajuokos praeiviams. Taip prirakintus laikė 45 minutes. Argi čia ne hitleriškai-barbariška bausmė?

LAISVĖ

LITHUANIAN DAILY PUBLISHED BY
The Laisvė Inc.
every day, except Sunday
46 TEN EYCK STREET, BROOKLYN, NEW YORK

SUBSCRIPTION RATES:

United States, per year	$5.50
Brooklyn, N. Y., per year	$7.50
Foreign countries, per year	$7.50
Canada and Brazil, per year	$5.50
United States, six months	$3.00
Brooklyn, N. Y., six months	$4.00
Foreign countries, six months	$4.00
Canada and Brazil, six months	$3.00

Entered as second class matter March 11, 1924, at the Post Office at Brooklyn, N. Y., under the Act of March 3, 1879

Ką Natarė Socialistų Partijos Pildomasai Komitetas?

Šioje vietoj rašėme, kad Bostone įvyksta Socialistų Partijos Nacionalio Pild. Komiteto susirinkimas, kuris svarstys Komunistų Partijos bendro fronto pasiūlymą. Dabar jau žinome Komiteto nutarimus. Norman Thomas ir kompanija net gi neįsileido Komunistų Partijos delegacijos į savo susirinkimą padaryti formalį pasiūlymą. O nutarė, kad iki sekamai partijos konvencijai neiti į jokias bendro fronto derybas su komunistais. Bet toj pačioj rezoliucijoj socialistų lyderiai gieda, kad jie stoja už darbininkų vienybę. Už vienybę, taip, bet ne dabar, bet už poros metų! Tada gal jau ir Amerikoje bus įsigalėjęs fašizmas!

Šitokia pozicija Socialistų Partijos vadų. Ji priešinga darbininkų interesams. Jinai padeda buržuazijai ruoštis prie įvedimo kruvino fašizmo Jungtinėse Valstijose. Tokiais veidmainingais išsisukinėjimais atmesdavo komunistų pasiūlymus Vokietijos ir Austrijos socialdemokratai. Tuo būdu jie prirengė dirvą fašizmo įsigalėjimui.

Bet kadangi eiliniuose socialistuose yra tvirto nusistatymo už bendrą frontą su komunistais, tai Bostono vadų susirinkimas nutarė neva leisti kuopoms bei valstijoms atskirai sudaryti bendrą frontą, bet pirma turi gauti leidimą arba iš valstijų vadų, arba iš paties Nacionalio Pild. Komiteto. Tai neva koncesija eiliniams nariams. Bet tai yra tuščia koncesija. Jeigu vadai priešingi bendram frontui nacionaline papėde, tai aišku, kad jie neduos leidimo savo kuopoms eiti į bendrą frontą. Ir taip darbininkų vienybė sabotažuojama.

Ką Žino Kunigas Coughlinas?

Katalikų kunigas Coughlin, pagarsėjęs demagogas, tankiai riečia prakalbas per radio. Jis taip pat organizuojąs kokią ten "socialę uniją", kuri jau turinti du šimtu tūkstančių narių. Jeigu kiekvienas narys sumokėjo po dolerį, tai šito kunigužio kišeniun jau suplaukė du šimtai tūkstančių dolerių. Puikus biznis!

Kun. Coughlin garbina Rooseveltą ir skelbia jį nauju Maižium, kuris arba išvesiąs Ameriką iš nelaimės, arba Amerika paskęsianti bolševizmo jūroje. Bet dabar paaiški, kad Coughlin palaiko ryšius su Wall Stryto bankieriais, kurie slaptai planuoja paskelbimą fašizmo Amerikoje. Kaip jau žinoma, bankieriai verbuoja penkis šimtus tūkstančių vyrų į fašistų armiją, kuri turės maršuoti į Washingtoną ir paskelbti fašizmo laimėjimą.

Taigi, nesistebėsime, jeigu ilgainiui paaiškės, kad kun. Coughlin vardan bažnyčios ir "tautos" pasirodys atviru fašistų generolu, o jo ta "socialė unija" virs fašistų armija!

Valdžia ir Amunicijos Karaliai

Senato komisija, tyrinėjanti amunicijos dirbimą ir pardavimą, iškėlė aikštėn svarbų faktą. Jai pačiai nepageidaujant to, tyrinėjimas atidengė, kad dar 1906 metais Amerikos ir kitų kraštų amunicijos karaliai pasikinkę savo kraštų valdžias ir rengė jas prie karo. Toliau įrodyta, kad Jungtinių Valstijų valdžia nė žingsnio nedaro be amunicijos pramonės savininkų sutikimo. Pav., 1925 metais, kuomet Genevoje buvo svarstomas amunicijos dirbimo apribojimo klausimas, prezidentas Hooveris susišaukė visus stambiuosius amunicijos savininkus į konferenciją ir atsiklausė jų nuomonės. Visi tos konferencijos patarimai buvo inkorporuoti į Genevoje pasirašytą tarptautinę sutartį. Po tos sutarties pasirašymo, amunicijos gaminimas ir šinkavojimas dar padidėjo.

Taip pat šiandien Roosevelto valdžia nesijudina be leidimo amunicijos pramonės savininkų. Žinoma, šių faktų senato komisija nekels aikštėn. Jinai tyčia nukniauks tuos faktus, kurie parodo, kad Rooseveltas ir amunicijos viešpačiai ruošia kraštą prie naujos skerdynės. Apie Hooverio žygius komisija kalba, bet apie Roosevelto tokius pat žygius tyli.

Septinta Lapkričio Maskvoje

(Pabaiga)

Štai būsimieji centraliniai aviorumai, keliolikos aukštų meno ir architektūros kurinys su milžiniška sparnuota stovyla viršuj rūmų. Čia Raudonosios armijos teatro projektas: paveikslai, kaip teatras atrodys iš visų pusių, o ten makietas, kaip jis atrodys iš vidaus. Štai projektas Mejercholdo teatro Maskvoj. Valstybės teatro tolimoj Sovietų Azijoj — Taškente, Centralinio stadiono — Aščabade, štai Maskvos Stalino vardo automobilių fabriko darbininkų gyvenamųjų namų kombinatas su visokiais patogumais, su gėlių klombomis, medžių alėjomis, fontanais. Štai ištisi iš gipso nulieti rekonstruotos Maskvos rajonai. Dešimčių dešimtys smulkiausiai suprojektuotų puikių meniškosios statybos projektų, kurie netrukus ims puošti neaprėpiamos Sovietų šalies miestus, kurortus ir kaimus. Kokia begalinė dirva pareikšt savo inciatyvą inžinieriams, architektams, skulptoriams, dailininkams!

Nėra fizinių galimybių pamatyt iliuminuotą Maskvą naktį, o kas nenorės jos pamatyt. Mes sėdam ant Puškino aikštės į specialų autobusą, kad važiuotiems apžiūrėt bent svarbiausias, gražiausias vietas. Vos vos išsikapstęs iš žmonių masės autobusas lengvai rieda Tverskoj bulvaru. Mirga raudonos, mėlynos, baltos šviesos, kaip kino ekrane keičias vaizdai. Štai iš tolo žėri vyriausybės rūmai, milžiniškas gyvenamųjų būtų, teatro, kino, valgyklų, krautuvių kombinatas. Visas namas apvestas elektros lempučių juosta, virš namo — Lenino ir Stalino paveikslai. Štai Moges — Maskvos elektros stotis žiba visomis vaivorykštės spalvomis. O čia Didžiojo teatro darželis. Jame pilna didesnių ir mažesnių raudonų vėliavų; visos jos iš apačios apšviestos elektros šviesa. Iš tolo žiūrint—didžiulis liepsnojąs laužas. Štai ant sienos parodomas Maskvos-Volgos kanalas (dar tebekasamas). Juo bėga vanduo. O iš tikrųjų—tai tik elektros šviesa apgaudinėja akis. Štai Centralinio telegrafo rūmai. Didžiulio namo fasadas apvestas elektros lemputėmis, iš tokių pat lempučių padaryti telegrafo aparatai. Sukasi šviesūs aparatų ratukai, telegrama iš Maskvos bėga lempučių juosta į Kievą, Taškentą, Chabarovską ir čia vėl į aparatą-priėmėją.. Natūralu ir įspūdinga!

Valandą mus vežiojęs autobusas grįžta į seną vietą. Jokiu būdu nesinori grįžt namo. Jeigu ką nors daugiau nori sužinot apie Maskvą, tai tik šiandien gali sužinoti.

Aikštėse, bulvaruose įtaisyti kino. Ne bet koki, o garsiniai. Ekrane būtinai socialistinės statybos atsiekimai, kova už planą. Maskviečius įdomauja Maskvos upės-Volgos kanalas. Tas kanalas keleriopai padidins Maskvos vandentiekio galingumą. Šiandien gi Maskvos gyventojams kartais trūksta vandens. Neveltui Maskvoje tris kart daugiau gyventojų, kaip prieš karą. Netoli Maskvos statomas milžiniškas vandens baseinas—atsarga Maskvos vandentiekiui. Ir kanalą ir baseiną stato nemažai Baltijos ir Baltųjų jūrų—ilgiausio pasaulyj — kanalo statytojų. Panaudojami ir kitų patalsos namų gyventojai. Čia yra puikiausia proga parodyt savo darbu, kad prasikaltėlis liko naudingu visuomenės nariu. Ekranas parodo, kokius didžiulius darbus tie buvę vagys, plėšikai, klasiniai priešai nudirba. Sovietų šalyj prasikaltėliai nekankinami ir neišnaudojami, kaip kapitalistinėse šalyse, o darbu perauklėjami.

O štai kino lango vitrinoj. Nedideliam ekrane rodomi sovietų medicinos atsiekimai: pasaulinio vardo kraujo perliejimo instituto darbai, didžiulės, naujai pastatytos ligoninės, profilaktoriumai, parodoma, kokiomis ligomis sergantieji juose gydomi, kaip ten visais šiais patogumais naudojasi Sovietų šalies darbo žmonės, kaip medicinos pagelba apima vis platesnius ir platesnius darbo žmonių sluogsnius, tame skaičiuj ir SSRS pakraščius, Vidurinės Azijos įvairias tautėles.

Minių minios liula Ochotnyj riad gatvėj. Šis miesto kvartalas kaip iš naujo užgimęs: praplatinta gatvė nugriaunant dalį namų ir garsiąją Kinų sieną — viduramžių Maskvos liekaną, saugojusią caro ir jo pirklių turtus nuo atėjūnų ir nuo savosios liaudies. Gatvėj išaugo du didžiuliai statiniai: 11 aukštų Mossovieto viešbutis ir tokie pat darbo ir apsaugos sovieto komitetų rūmai. Dar neseniai jų projektais maskviečiai grožėjosi vitrinose. Šiandien jų šlifuoto granito pamatuose kiekvienas gali kaip veidrodyj pamatyt pats save. Neblogesni ir Lenino bibliotekos — vienos didžiųjų pasaulio bibliotekos — nauji, tik ką pastatyti rūmai. Sovietų architektūra pradeda įvairėt ir sparčiai kilt dailės žvilgsniu. Visai suprantama: šalis dideliais žingsniais eina prie pasiturinčio gyvenimo.

O štai būsimojo metro didžiulis makietas. Tunelis eina pro būsimuosius Sovietų rūmus, Mossovieto viešbutį (makietai) ir toliau—visą 11 kilometrų. Tai pirmosios eilės metro linija. Čia pat vaikšto ir miniatiuriniai požeminiai traukiniai. Greta parodyta metro darbininkų darbo salygos po žemėmis, kaip jie mašinomis ir rankomis rausia moderniškiausio pasaulyj metro tunelius. 1935 m. sausio mėn., VII Sovietų suvažiavimo metu imsim važinėt pirmuoju Sovietz metropolitenu.

Kur čia viską ir beaprašysi! Mes kviečiam Amerikos lietuvius darbininkus ateinančiais metais suruošt SSRS-on ekskursiją 1 gegužės šventėms. Tuomet jūs daug daugiau pamatysit ir daug daugiau galėsit papasakot sugrįžę Amerikon savo pažįstamiems ir nepažįstamiems klasės broliams.

An. Ramutis.

TRUMPMENOS

Aną vakarą teko dalyvauti Cambridge, Mass., vietinės APLA kuopos mėnesiniame narių susirinkime. Deja, narių atsilankė labai mažai, tik keli, nors išviso kuopa jų turi virš 20. Del to susirinkusieji negalėjo laikyti susirinkimo ir tas, žinoma, kenkia organizacijai. Valdybos nariai pasakoja, kad jau kelintas kartas pasitaiko panašiai. Reikia kas nors daryti, idant nariai susiinteresuotų veikla kuopos, o taipgi visos organizacijos reikalais.

Cambridge silpnai stovi ir ALDLD kuopa. Draugai Venskevičius, Stašienė ir kiti dirba, kiek jie gali, tačiaus to permaža. Reikėtų kitiems "Laisvės skaitytojams įsitraukti į ALDLD kuopos veiklą. Mano manymu, draugai, gyveną Bostone, kaip d. S. Zavis ir kiti, turėtų čia priklausyti ir imtis už didesnio kultūrinio darbo plėtimo Cambridge lietuviuos darbininkuos. O čia lietuviška kolonija nemaža ir daug darbininkų tebesiranda kunigų įtakoj. Kas juos iš ten išplėš, jei ne mūsų draugai, jei ne ALDLD ir kiti mūsų organizacijų nariai ir mūsų spaudos skaitytojai?

Vokietijos fašistinis vidaus reikalų ministeris Frick išleido dekretą, draudžiantį klausytojams statyti klausimus fašistų kalbėtojams, arba juos švilpti masiniuos mitinguos. Tai liūdija, kad Vokietijoj šiuo tarpu kalbėtojų švilpimas ir klausimų formoj atakavimas fašistų valdžios yra smarkiai išsiplėtęs. Bet fašistai dekretais tokių dalykų nepanaikins! Pagaliaus, kovotojai su fašizmu suras naujų būdų, kaip kovoti.

Nenaudėliai nužudė vieną geriausių Sovietų Sąjungos bolševikų vadų, d. Sergiejų Kirovą. Be abejo, kapitalistų, kunigų ir visų Sovietų Sąjungos priešų spauda džiaugsis tuo. Jau Helsingforso "žinių" agentūra skelbia, kad "Rusijoj sukilimas ruošiamas." Bliaus darbininkų priešai melus, iki jų liežuviai suksis. Darbininkų klasė, iš kitos pusės, liūdi, gailesčio apimta netekusi d. Kirovo, vado, veikėjo, kokių mažai mes turime. Tolydžio mes sakome: nepasiseks teroristams nenaudėliams savo tikslus pasiekti. Sovietų Sąjunga šiandien stipresnė, negu kada nors, o rytoju ji bus dar stipresnė. Vieno vado, vieno josios geriausio sūnaus netekimas padaro spragą, tiesa, bet tą spragą kovingasis proletariatas, vadovaujamas Kompartijos su d. Stalinu priešakyj, užtvers juo didesne energija ir pasišventimu kovoje už beklasę visuomenę, už socializmą. Buržuazija, kuri laukia Sovietų Sąjungos griuvimo, vėl turės labai skaudžiai nusivilti, kaip jau ne kartą nusivylė.

Sielojasi Pruseika del mano buvimo Bostone ir jo apielinkėje. Girdi, aš čia atvykęs gaudyti iš jo prūdo žuvis (sklokos eilinius narius). Pruseika gerai žino mano misijos tikslą čionai, bet jis tai užtyli ir bando padaryti mane sklokininkuos darbininkuos baubu. Kad aš sueinu su opozicijos (buvusiais ir dar kai kuriais ten esančiais) eiliniais nariais ir su jais kalbuosi, akstindamas juos stoti po komunistų vėliava—nepaslaptis. Tai daro visi mūsų draugai. Mūsų tikslas gauti juos revoliuciniam judėjimui ir to tikslo mes neslepiam. Bet jeigu Pruseika, kaip jis viešai skelbiasi, nėra komunistinio judėjimo priešas, tai kodel jam dūkti del to, kad mes norim įtraukti į tą judėjimą darbininkus?!

Pruseikai galime pasakyti: taip, mes norime visus geresnius elementus, visus geresnius darbininkus, kurie buvo atsitolinę nuo revoliucinio darbininkų judėjimo, sugrąžinti atgal į tą judėjimą. Tie draugai nėra mūsų judėjimo priešai, kaip p. Pruseika mano. Ir mes juos gausime atgal, anksčiau ar vėliau, nežiūrint, kiek daug Pruseika sielosis!

Tai baimė, tas isteriškas riksmas parodo, kaip kritiškai sklokos lyderis jaučiasi!

R. M.

"Darbininko" Redaktorius Pakartas už Liežuvio

Dar negirdėtu įnirtimu So. Bostono "Darbininko" redaktorius pradėjo šmeižti ir niekinti Sovietų Sąjungą ir jos tvarką. O kadangi faktų neturi, tai griebiasi labai nešvarių melų. Tačiaus, jo paties nelaimei, tas melų didvyris tapo sučiuptas už liežuvio ir pakartas. Dabar visuomenės akyse jisai pasirodo, kuomi jis ištikrųjų yra.

Štai nuogi faktai: Lapkričio 23 dienos "Darbininke" jisai po didžiausiu antgalviu "Revoliucijos Laimėjimai" šaukė, kad Sovietų Sąjungoje viešpataująs baisus badas, kad tenai žmonės žmones ėdą, kad esą "išžudyti mokslininkai, profesoriai, gydytojai ir bet koki inteligentai." Ir šitam begėdiškam melui paremti jisai pareiškė:

"Apie badą Sovietijoj paduosime tik ištraukas iš rusų laikraščių. 'Pravda' (bolševikų oficiozas) No. 137 praneša, kad badaujančių skaitoma 25 milionai žmonių."

Ir toliau cituoja neva kitus bolševikų laikraščius. Mes suradome šių metų "Pravdos" 137 numerį ir nieko panašaus neradome. Paskui suradome net 1933 metų "Pravdos" 137 numerį ir tenai nė mažiausios žinelės niekur nėra apie jokį badą Sovietų Sąjungoje. Tuo būdu lapkričio 27 d. "Laisvėje" paskelbėme, kad bolševikų laikraščiai nerašo apie jokį badą Sovietų Sąjungoje, kad "Darbininkas" begėdiškai meluoja.

Antras dalykas. Lapkričio 23 d. "Darbininko" redaktorius neva cituoja Fritjof Nanseno raportą. Mes parodėm, kad Nansenas mirė dar 1930 metais, keturi metai atgal, tuo būdu negalėjo duoti jokį raportą apie dabartinę Sovietų Sąjungos padėtį.

Šitaip dalykams virtus, So. Bostono "Darbininko" redaktorius atsidūrė prie sienos ir pasijuto visuomenės akyse didelio melagiaus rolėje. Tai dabar, gruodžio 4 d., tasai begėdis prisipažįsta, kad jis tas neva citatas ėmė ne iš "Pravdos", ne iš mirusio Nanseno raporto, bet iš kokių ten baltgvardiečių išleistos knygos "Vospominanija N. D. Ževachova". Iš tos pačios knygos jis dar daugiau pumpuoja nuodų į savo skaitytojų galvas. Tai šitaip tapo sugautas už liežuvio Bostono katalikiško laikraščio redaktorius. Tai šitoks sutvėrimas "šviečia" katalikus darbininkus. Galite sau dabar įsivaizdinti, ko yra verti kiti "Darbininko" raštai. Kuomet jo redaktorius išdrįsta taip begėdiškai fabrikuoti, fušeriuoti dalykus apie Sovietų Sąjungą, tai juk jis panašiai daro su visais kitais reikalais.

Kažin kokioj seminarijoj "Darbininko" redaktorius mokino šitaip banditiškai meluoti. Tai dar vienas skaistus pavyzdys, kokio doringumo žmones išauklėja klerikališkos mokyklos.

Milžiniški Kruppų Ginklų Fabrikų Pelnai

ESSEN. — Vokietijos Kruppų ginklų ir amunicijos fabrikai šiemet prisikuopė daugiau pelno, negu bet kada po pasaulinio karo. Jie gamina karo pabūklus ne tik Hitleriui, bet ir užsienių imperialistams. Kruppai pasidarė tiek pelno, kad daliną po 10 iki 40 markių mėnesinius bonus savo darbininkams, idant jie dar sparčiau dirbtų.

Norwood, Mass.

Didžiausis Juokų Vakaras

Juokų vakarą rengia LLR Choras. Įvyks sekmadienį, 9 d. gruodžio (Dec.), 7-tą val. vakaro, Finų svetainėje, 37 Chapel Court, Norwood, Mass.

Gerbiama Lietuvių - Darbininkiška Visuomenė! Lietuvių Lavinimos Ratelio Choras, per paskutinius trejetą mėnesių, parodė savo nepaprastą veiklumą ir progresą dailės srityje. Štai choro veikla:

Rugsėjo 30 d. choras davė klasinį koncertą, kuris visiems labai patiko. Po tam choras dalyvavo "Daily Worker" parengime, Rusijos revoliucijos paminėjime; taipgi So. Bostone, Montello, ir Stoughtone labai vykusiai išpildė savo dalį. LLR Choras pasiryžęs visoms darbininkų organizacijoms patarnauti išpildant dailės programas ir patarnaus ant toliau.

Bet chorui taip smarkiai veikiant pasidaro daugiau ir išlaidų. Todel choras dabar duos labai įvairų juokų vakarą, arba kaip amerikonai sako: "Minstrel Show." Programa bus labai įvairi ir susidės iš komiškų-juokingų dalykėlių. Čia pamatysit, kaip žmogus "šunį įkando," apie "N. Dalybą" ir "Ką Įsikaušę Vyrai Mislija." Taipgi bus specialis kvartetas juokdarių, kurie protarpiais krės juokus. O reikia žinoti, kad juokas yra žmogui naudingas, kaip vienas profesorius yra pasakęs: Juokas ne vien pasmagina ir atgaivina žmogaus jausmus, bet taiso jo sveikatą ir pailgina gyvenimą, o kartais išgelbsti ir nuo mirties."

Muzikalę Programą Pildys:

LLR Choras, po vadovyste Izabelės Jarmolavičiūtės; Boleslovas Petrik, iš Lawrence; Izabelė Jarmolavičiūtė su naujom dainom; Rusų Grupė, iš Boston; Finų Grupė, iš Norwood; So. Bostono Merginų kvartetas, po vadovyste Alice Niukiutės; Grigūnas ir Damico, duetas; Merginų ir Vyrų Grupės.

Iš toli ar arti visi būkite, nes vakaras bus smagus. Tikietas, iš anksto perkant, tik 30c.

Kviečia,
Liet. Lavinimos Ratelio Choras.

Philadelphia, Pa.

Svarbi Konferencija

Prieš karą ir fašizmą yra šaukiama konferencija, kuri bus gruodžio 9 dieną, 1 val. po pietų, Hosiery Workers' Hall, 2530 N. 4th St., Phila., Pa. Tad visos organizacijos prisiųskite savo atstovybę į konferenciją.

Kiek yra žinoma, tai daugelis unijų ir organizacijų yra išrinkę atstovus ir juos prisiųs į minėtą konferenciją. Konferencijoj bus pateikta planas, kaip kovojus prieš karą ir fašizmą Philadelphijoj ir visose apielinkėse šiame distrikte. Kad reikia kovoti prieš karą ir fašizmą tatai supranta kiekvienas klasiniai sąmoningas darbininkas.

A. Danila,
A. Urlakiūtė,
M. Zald.